

Brug af personlige værnemidler om bord i skibe

Personlige værnemidler er en fælles betegnelse for åndedrætsværn, øjenværn, handsker, særligt arbejdstøj (fx beskyttelsesdragt, termo-arbejdsbeklædning og regntøj), høreværn, forskellige former for sikkerhedssko eller gummistøvler (værnefodtøj), sikkerhedshjelme, faldsikringer osv.

Personlige værnemidler er udstyr, som du skal bruge for at beskytte dig mod en risiko, der kan true din sikkerhed eller sundhed, når du arbejder.

I denne pjece kan du læse om, hvad personlige værnemidler er, hvornår du skal bruge dem, hvordan du skal bruge dem, hvilke krav man stiller til dem, og hvem der har pligt til at give dig dem.

Pjecen gennemgår ikke i detaljer alle de forskellige former for værnemidler der findes. Her må du søge nærmere oplysninger hos enten Søfartens Arbejdsmiljøråd eller Fiskeriets Arbejdsmiljøråd. Denne pjece fortæller kun om de krav der gælder generelt for anvendelse af personlige værnemidler. Dem er det vigtigt at kende og være opmærksom på.

Brug af personlige værnemidler kan være aktuelt på både fiskeskibe, last- og passagerskibe.

Hvornår skal du bruge dem

Det er vigtigt at slå fast, at brug af personlige værnemidler er den sidste udvej, når man skal løse arbejdsmiljøproblemer.

Det hedder i Meddelelser fra Søfartsstyrelsen, kapitel VII om personlige værnemidler

Hvis arbejdet ikke på anden måde kan planlægges, tilrettelægges og udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, må arbejdet kun udføres, hvis der anvendes personlige værnemidler.

Man skal altså først prøve at løse problemerne på andre måder, fx ved

- at etablere lokaludsugning ved arbejde med farlige stoffer og materialer på faste arbejdspladser, og
- at dæmpe støjen ved gennemførelse af tekniske foranstaltninger.

Kun hvis dette ikke er muligt, skal der bruges personlige værnemidler for at beskytte mod en eventuel risiko ved arbejdet.

En arbejdspladsvurdering hjælper med til at finde risikoen

Der skal derfor altid foretages en vurdering af arbejdet for at se, om der er en risiko for din sikkerhed eller sundhed – og hvordan denne risiko eventuelt bedst kan fjernes.

Arbejdspladsvurderingen skal være skriftlig, hvis arbejdsprocessen vurderes som særlig farlig. Denne arbejdspladsvurdering (APV) skal foretages af rederen eller skibsføreren/fiskeskipperen sammen med arbejdstagerne. Hvis skibet har sikkerhedsorganisation, skal sikkerhedsorganisationen deltage i arbejdet med at lave APV.

Dine og rederens pligter

Rederen skal stille de personlige værnemidler til rådighed for dig og sørge for at du får instruktion i korrekt brug. Rederen skal betale udgifterne i forbindelse med køb, vedligeholdelse og rengøring.

Det er din pligt at bruge de personlige værnemidler, du har fået udleveret fra det øjeblik du begynder at arbejde, og så længe du arbejder. Samtidig skal du medvirke til, at udstyret virker efter hensigten. Finder du fejl, skal du meddele det til din arbejdsleder, skibsføreren/fiskeskipperen eller rederen.

Udformning, vedligeholdelse, opbevaring og skiltning

Personlige værnemidler skal naturligvis beskytte mod uønskede påvirkninger. Derudover skal de være udformet, så de passer til dig og det arbejde du skal udføre.

For at opfylde de krav er det nødvendigt, at du kender arbejdet og ved hvad du skal beskytte dig mod – og du skal kende værnemidlets begrænsninger.

Vedligeholdelse, rengøring og evt. afprøvning skal ske i overensstemmelse med producentens angivelser.

De steder på skibet, hvor det er nødvendigt at bruge personlige værnemidler, skal der sidde et skilt, der fortæller dig, hvad du skal bruge af værnemidler og eventuelt hvilken type.

CE-mærkning

Personlige værnemidler skal være CE-mærkede for at være lovlige.

Personlige værnemidler som bliver købt i udlandet uden for EU – og som derfor ikke er CE-mærkede – skal have tilsvarende niveau.

Men det er også lovligt at anvende personlige værnemidler uden CE-mærkning, hvis de er markedsført før 1. juli 1995 og godkendt af DVN.

Tidsbegrænsninger ved brug

Brug af personlige værnemidler kan være forbundet med en fysisk eller psykisk belastning eller ulempe ved brug i længere tid. Man skal derfor tilrettelægge arbejdet, så der tages hensyn til dette.

Det gælder især, når man bruger *åndedrætsværn*.

Filtrerende åndedrætsværn må højst bruges 3 timer på en arbejdsdag. Hvis arbejdet varer længere tid, skal du allerede fra arbejdets begyndelse bruge *filtrerende åndedrætsværn med motor eller luftforsynet åndedrætsværn*.

Filtrerende åndedrætsværn med motor og luftforsynet åndedrætsværn må højst anvendes 6 timer på en arbejdsdag.

Hvis arbejdet er særligt belastende skal der holdes pauser. Pauserne skal have en længde og hyppighed, der tager højde for din arbejdsbelastning og dine eventuelle gener.